

Mikkelin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040

Tiivistelmä 6.3.2025

MIKKELI

JUVA MÄNTYHARJU. Kangasniemi

HIRVENSALMI

Puumala

Yhteistyössä:

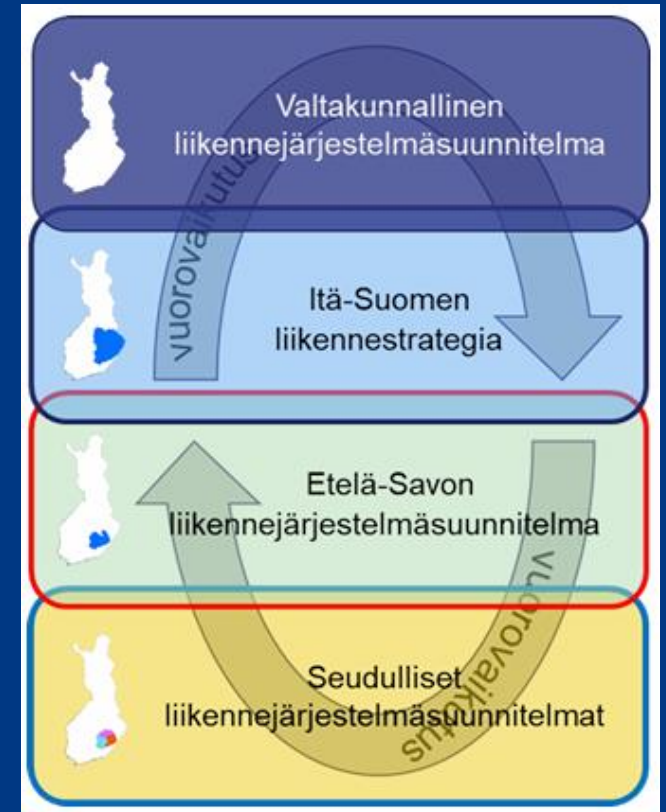

RAMBOLL

Tausta ja lähtökohdat

- Mikkelin seudun ensimmäinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (**LJS**) valmistui vuonna 2011.
  - **Liikennejärjestelmätyöryhmä** ohjaa ja koordinoi liikennejärjestelmän kehittämistä.
  - Suunnitelmaa ei ole uusittu, mutta **aiesopimusta** on päivitetty säännöllisesti.
  - Nykyinen aiesopimus ulottuu vuoden 2025 loppuun.
- Epävarmaksi ja epävakaaksi **muuttunut toimintaympäristö** edellyttää uudenlaista sopeutumiskykyä ja varautumista myös liikennejärjestelmän suunnittelulta.

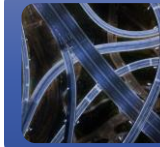
Liikennejärjestelmän strategista suunnittelua tehdään eri tasoilla

Suunnitteluprosessi

- Työn painotuksia
  - Tulevaisuuden tarpeisiin vastaaminen
  - Liikennejärjestelmäsuunnittelun kytkeminen nykyistä vahvemmin ilmasto- ja hyvinvointityöhön
  - Liikennejärjestelmäsuunnittelun kumppanuusnäkökulman vahvistaminen
- Työn alussa päättäjä- ja viranhaltijakyselyt ja elinkeinoelämän haastatteluja
- Kaksi suunnittelutyöpajaa
  - Visio, tavoitteet ja kehittämislinjaukset
  - Toimenpiteet, tehtävät ja prosessit

Suunnitelman keskeiset työvaiheet

Toimintaympäristön analyysi

Nykytilan ja kehityssuuntien arviointi

Kehittämistavoitteet ja -linjaukset

Toimenpideohjelma

Vaikutusten arviointi

Toteutus ja seuranta

Suunnittelun lähtökohtia

Seudun ominaispiirteitä

- Haastava väestökehitys
- Runsas kausiasutus ja monimuotoinen matkailutoiminta
- Monipuolinen yritys rakenne
- Metsäteollisuus ja vaihtoehtoisten polttoaineiden tuotanto
- Naton alaesikunnan tarpeet

Toimintaympäristö

- Koronapandemia
- Venäjän hyökkäyssota
- Heikot julkistalouden näkymät
- Elinkeinorakenteen muutos
- Päästövähennystavoitteet
- Teknologian kehitys ja digitalisaatio

Keskeisimmiksi tunnistetut toimintaympäristön muutostekijät

GLOBALI

Vaihtoehtoisten käyttövoimien yleistyminen

KANSALLINEN

Kokonaisturvallisuuden kehitys

ALUEELLINEN

Elinkeinorakenteen muutos

PAIKALLINEN

Kausiasukkaiden määrä

Elinkeinoelämän esiin nostamia teemoja

Tarpeita ja toimintaedellytyksiä

- Infrastruktuuri
- Liikenteen ja logistiikan sujuvuus
- Työvoiman saatavuus

Kehittämiskohteita

- Tietoliikenneyhteydet ja kännykkäverkon heikkous
- Latausverkoston ja muiden käyttövoimien saatavuus
- Pyöräilyreittien turvallisuus

Mahdollisuuksia

- Vesiliikenteen muutos
- Sähköinen lentäminen

Teiden kunto

- Seutu- ja yhdystieverkko huonossa kunnossa
- Pääväylät hyvässä kunnossa ja helppo käyttää

Julkisen liikenteen ja matkaketjujen puutteet

- Matkaketjujen muodostaminen hankalaa
- Aamujuna Helsinkiin puuttuu

Liikenteen ohjaus

- Liikennevalojen toiminta osassa risteyksissä.

Päätöksenteon ja valmistelun näkemyksiä

- **Negatiivisimmiksi koetut muutostekijät**
  - Julkisen talouden kehitys (67 %)
  - Venäjän hyökkäyssota talouspakotteineen (65 %)
- **Positiivisimmiksi koetut muutostekijät**
  - Digitalisaation kiihtyminen (80 %)
  - Huoltovarmuus ja sotilaallisen liikkuvuuden vahvistaminen (65 %)
- **Sitoutumisvalmius?**
  - Tietoliikenneyhteydet ja digitaaliset palvelut (82 %)
  - Pyöräilyn sujuvuus ja houkuttelevuus (78 %)
  - Energiahuollon ja metsäteollisuuden kuljetukset (73 %)
  - Turvallinen ja vastuullinen liikennekulttuuri ja liikkumisympäristö (72 %)

Tietoliikenne ja digitalisaatio

- Hajanainen yhdyskuntarakenne
- Valokuituverkon ja mobiilimastoverkon puutteet
- Yhteyksien hitaus
- Kyberturvallisuus
- Rahoituksen puute, kalleus asiakkaille

Energiahuollon ja metsäteollisuuden kuljetukset

- Tieverkon kunto
- Alemman tieverkon kantokyky
- Rahoituksen vähyys
- Valtion tukipolitiikka

Logistiikkayhteistyö ja kuljetusten yhdistely

- Muutosvastarinta
- Kilpailevat toimijat
- Logistiikkakeskusten puute
- Kumppanuushankkeiden puute

Joukkoliikenteen säännöllinen palvelutaso

- Aamujunan puute Helsinkiin
- Joukkoliikennetukien jakautuminen
- Rahoituksen puutteet
- Henkilöauto helppo ja halpa
- Väestön väheneminen

Alueiden välinen ja kansainvälinen saavutettavuus

- Venäjän-pakotteet
- Yhteistyön puutteet ja alueiden välinen kilpailuasetelma
- Tiestön kunto ja joukkoliikennetarjonta
- Rahoituksen vähyys

Kyselyssä esiin nousseita haasteita tai esteitä tärkeimmiksi koettujen tavoitteiden saavuttamiseksi

Mikkelin seudun liikennejärjestelmän kehittämistavoitteet

Saavutettavuus

Edistetään Mikkelin seudun sisäistä, ulkoista ja digitaalista saavutettavuutta sekä helpotetaan liikkumista eri liikkujaryhmille

Seudun ulkoinen saavutettavuus

Digitaalinen ja teknologinen saavutettavuus

Arjen liikkumismahdollisuudet

Työvoiman saatavuus ja liikkuvuus

Turvallisuus

Parannetaan liikenteen turvallisuutta, mutta myös liikkumisen ja kuljetusten varmuutta sekä seudun kokonaisturvallisuutta ja sietokykyä

Huolto- ja toimintavarmuus

Resilientti ja sopeutumiskykyinen yhteiskunta

Eri kuljetusmuotojen toimintaedellytykset

Liikenteen koettu ja aito turvallisuus

Kestävyys

Helpotetaan ilmaston kannalta edullista liikkumista, joka ei aiheuta merkittäviä haittoja luonnolle ja ihmisille

Kestävää liikkumista tukeva alue- ja yhdyskuntarakenne

Kestävät liikkumismuodot kaupunkialueella

Fossiilittoman liikenteen edellytykset

Ilmasto- ja luontokestävät liikenneratkaisut

Tasa-arvoisuus

Huomioidaan erilaiset liikkujaryhmät, kuullaan vakituisia ja vierailevia asukkaita sekä vähennetään liikenteen haittoja etenkin heikommassa asemassa oleville

Eri liikkuja- ja väestöryhmien huomiointi

Liikkumisinformaation vaivattomuus

Osallisuuden parantaminen asukkaille ja vierailijoille

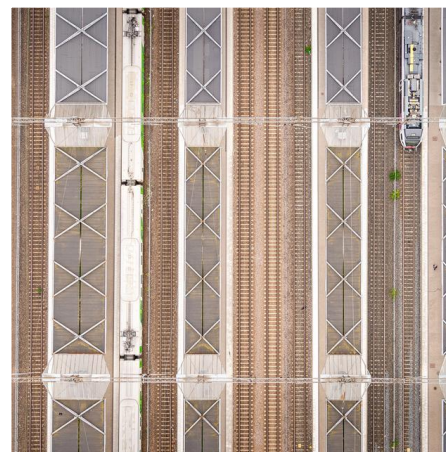
Liikkumisen polarisaation ja väestön eriytymisen vähentäminen

Toimenpideohjelma

- Seudullisten toimijoiden edistettävissä
- Tarkentavat valtakunnallisia, ylimaakunnallisia ja maakunnallisia toimenpiteitä
- Neliporrasperiaate
- Aiesopimuksen muodostamista palveleva tarkkuustaso ja ohjelmointi
- Infrakohteet sisältyvät liikenneverkosta huolehtimiseen.
  - Edistämisvastuu pitkälti muiden kuin seudun toimijoiden omissa käsissä
  - Luonteeltaan vaikuttamistyön kautta edistettäviä

Kehittämishjelma on jaettu toimenpideluokkiin

A. Strateginen perusta

B. Liikenneverkot

C. Liikenteen palvelut ja liikkumisen ohjaus

Uus- ja korvausinvestoinnit

Yhteenveto toimenpidekokonaisuuksista

Strateginen perusta

Tilannekuvan muodostaminen

Huolto- ja toimintavarmuudesta huolehtiminen

Riittävien resurssien ja osaamisen varmistaminen

Kumppanuuksien vahvistaminen

Liikenneverkot

Liikkumisen turvallisuuden kohentaminen

Kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden ja esteettömyyden kehittäminen

Toimiva ja kestävä logistiikkainfrastruktuuri

Investoinnit, ylläpito ja korjausvelan hallinta (vaikuttamistyö)

Liikenteen palvelut ja liikkumisen ohjaus

Julkisen henkilöliikenteen palveluiden turvaaminen

Kestävien matkaketjujen sujuvoittaminen

Liikkumisen ohjaus ja liikennekasvatus

Mikroliikkuminen ja alustatalouden palvelut

Uus- ja korvausinvestoinnit ja korjausvelan hallinta

1. Savonrata välillä Kouvola–Kuopio, nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu
Väyläviraston suunnitteluohjelmassa 2025–2028
2. Vt 5 Savilahden sillan uusiminen, Mikkeli
3. Kävelyn ja pyöräilyn investointihankkeet edistämishjelman mukaan
4. Vt 14 Juva-Savonlinna-Parikkala (vastaamaan elinkeinoelämän tarpeita)
Vt 13 Mikkeli-Jyväskylä
6. Vt 5 Hietanen-Pitkäjärvi, yleissuunnitelman ajantasaistaminen (ei sisälly Väyläviraston v. 2025 suunnitteluohjelmaan)
7. Mt 15123 Hätingvirran lossin korvaaminen sillalla, Puumala, Väyläverkon investointiohjelmassa 2025–2032
8. Yksityistieverkon kunnostaminen ja kelirikkovaurioiden korjaaminen
9. Huolehditaan alueellisesta suunnitelmavarannosta

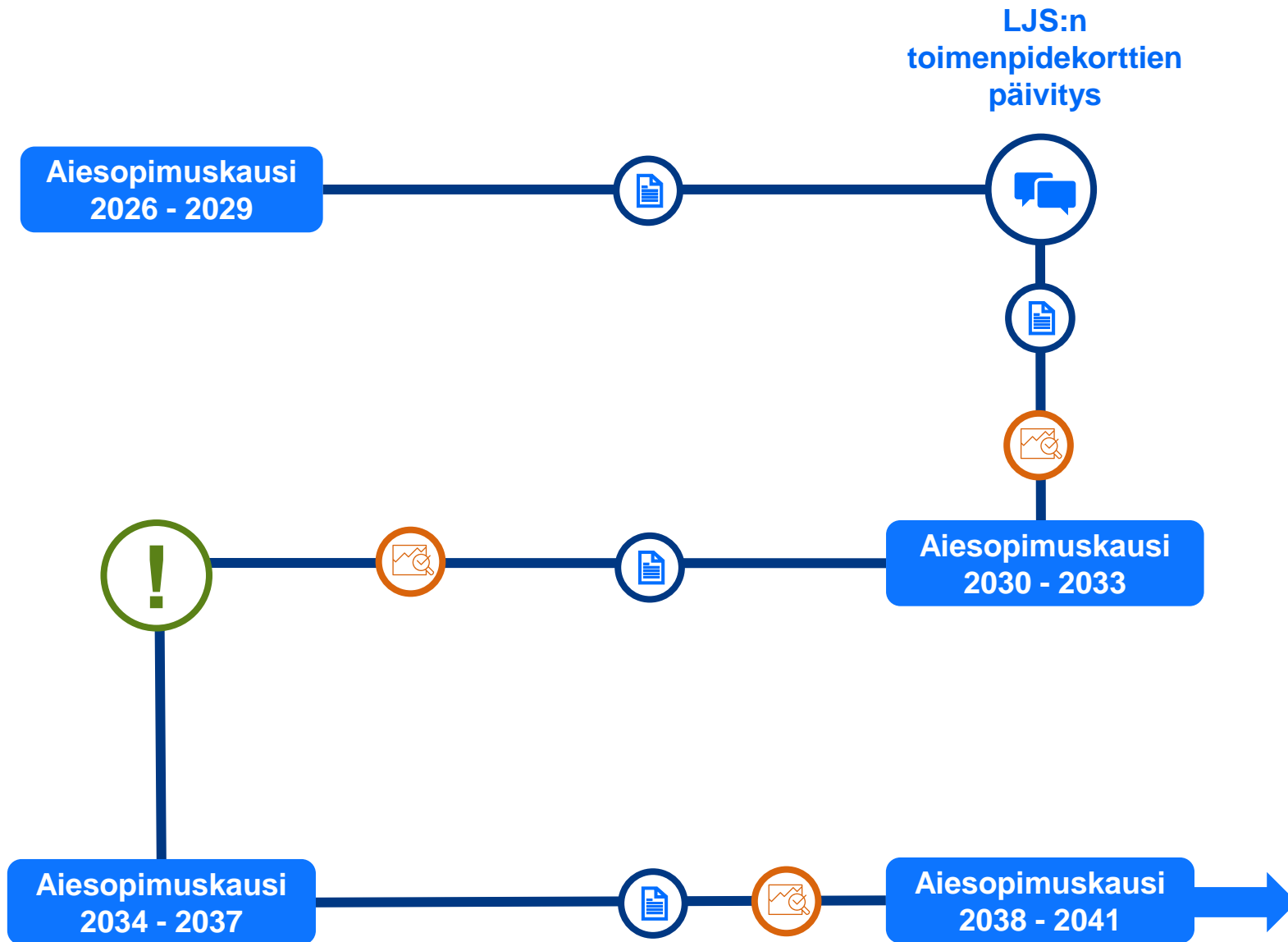
Suunnitelman toteutus

Organisointi

- Vakiintuneen liikennejärjestelmätyn toimintamalli
- Seudun LJ-työryhmä
  - Kokoontuu neljästi vuodessa
  - Koordinoi kehittämiseen tähtäävää yhteistyötä
  - Edistää toimenpiteiden valmistelua
  - Vastaa suunnitelman seurannasta
- Uuden aiesopimuksen valmistelu ja neuvottelut vuoden 2025 aikana
- Valtion aluehallinto uudistuu v. 2026

Seuranta

- Toimintaympäristö mm. huolto- ja toimintavarmuus, sotilaallisen liikkuvuuden ja liikennejärjestelmän kaksikäyttöisyyden toteutuminen
- Toimenpiteiden toteutuminen
  - LJS
  - Aiesopimus
- Toimenpiteiden vaikuttavuus
  - Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta ja mittarit määritetään Itä-Suomi-tasolla

Aiesopimuksen toimenpiteiden seuranta

Vaikuttavuuden seuranta

Liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys

Huomioidaan:

- Liikenne 12 päivityssykli
- Investointi- ja suunnitteluohjelmat
- Lainsäädännön muutokset
- Toimintaympäristön muutokset